

مسئله محوری در نظارت و بازرسی

www.ketab.ir

سازمان بازرسی کل کشور
معاونت راهبردی و مدیریت منابع

مسئله محوری در نظارت و بازرسی

(دستنامه بازرسان و کارشناسان)

مجری و مؤلف: دکتر محمدتقی دشتی

ویراستار: حامد عبداللہی سفیدان . طرح جلد: رحمت نبی زاده . انتشارات: مکت اندیشه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۰۲-۵۳-۳ . نوبت چاپ: اول . سال چاپ: ۱۴۰۰ . شمارگان: ۵۰۰ . قیمت: ۸۰,۰۰۰ تومان

این کتاب برگرفته از طرح پژوهشی به سفارش سازمان بازرسی کل کشور می باشد که با همکاری مرکز پژوهشی مبنای تهیه گردیده و تمام حقوق ملکی و معنوی این اثر متعلق به سازمان بازرسی کل کشور است.

سرشناسه: دشتی، محمدتقی، ۱۳۵۲ - عنوان و نام پدیدآور: مسئله محوری در نظارت و بازرسی (دستنامه بازرسان و کارشناسان) / مجری و مؤلف محمدتقی دشتی؛ [برای] سازمان بازرسی کل کشور، معاونت راهبردی و مدیریت منابع، مرکز توسعه دانش و پژوهش های سلامت اداری و مبارزه با فساد، مرکز پژوهشی مبنای ویراستار حامد عبداللہی سفیدان، مشخصات نشر: قم: مکت اندیشه، ۱۴۰۰. مشخصات ظاهری: ۲۸۴ ص.؛ ۵/۱۴×۲۱ س.م. شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۰۲-۵۳-۳. قیمت: ۸۰,۰۰۰ ریال وضعیت فهرست نویسی: فیبا. یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۸۲] - ۲۸۴؛ همچنین به صورت زیرنویس. موضوع: بازرسی دولتی -- ایران. موضوع: Governmental investigations. موضوع: سازمان های دولتی -- ایران -- نظارت دولتی. موضوع: State supervision -- Iran -- Administrative agencies. شناسه افزوده: سازمان بازرسی کل کشور، معاونت راهبردی و مدیریت منابع. شناسه افزوده: سازمان بازرسی کل کشور، مرکز مطالعات و پژوهش های سلامت اداری و مبارزه با فساد. شناسه افزوده: مرکز پژوهشی مبنای. رده بندی کنگره: KF۴۹۴۲. رده بندی دیویی: ۵۵۰۷۴۵۲/۳۲۸. شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۳۷۳۱۷ اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

سازمان بازرسی کل کشور

مرکز توسعه دانش و پژوهش های سلامت اداری و مبارزه با فساد

آدرس: تهران، خیابان آیت الله طالقانی، تقاطع خیابان شهید قرنی

تلفن: ۰۲۱ ۶۱۳۶۲۲۰۱ . رایانامه: bazresi.resarech@136.ir

فهرست مندرجات

۱۱	پیش‌گفتار
۱۳	مقدمه تحلیلی
۲۱	فصل اول: کلیات
۲۳	گفتار اول: نظارت بر قدرت و نهادهای اداری
۲۷	گفتار دوم: انواع رویکردهای برنامه‌ریزی در سازمان‌های نظارتی
۳۱	گفتار سوم: مفهوم دقیق مسئله‌محوری در سازمان‌ها
۳۳	گفتار چهارم: اهمیت و فواید مسئله‌محوری در سازمان‌ها
۳۷	گفتار پنجم: روش‌های اجرای برنامه‌ریزی مسئله‌محور
۳۹	گفتار ششم: علل شکست برنامه‌های مسئله‌محور
۴۰	گفتار هفتم: لوازم تحقق و نهادینه شدن مسئله‌محوری در سازمان‌های نظارتی
۴۲	گفتار هشتم: پیش‌نیازهای مسئله‌محوری در برنامه‌ریزی سازمان‌های نظارتی
۴۴	گفتار نهم: موانع برنامه‌ریزی مسئله‌محور
۴۹	گفتار دهم: سیاست‌ها و اصول برنامه‌ریزی مسئله‌محور
۵۰	گفتار یازدهم: مراحل برنامه‌ریزی مسئله‌محور
۵۱	گفتار دوازدهم: کاربرگ برنامه‌ریزی مسئله‌محور
۵۳	فصل دوم: مفهوم‌شناسی مسئله و مفاهیم مرتبط
۵۵	گفتار اول: مفهوم‌شناسی مؤلفه‌های مرتبط با مسئله
۵۸	گفتار دوم: مفهوم‌شناسی مسئله
۶۱	گفتار سوم: گونه‌شناسی مسئله

- ۷۵ فصل سوم: یافتن و احصای مسائل
- ۷۸ گفتار اول: روش تشخیص مسائل
- ۸۳ گفتار دوم: روش احصای کلی مسائل
- ۸۳ گفتار سوم: روش احصای بخشی و تفکیکی مسائل
- ۹۸ گفتار چهارم: تجمیع و تنقیح مسائل

- ۱۰۱ فصل چهارم: اولویت بندی و ترسیم نظام مسائل
- ۱۰۵ گفتار اول: روش اول: از طریق شاخص های اولویت بندی
- ۱۱۶ گفتار دوم: روش دوم: اولویت بندی از طریق جدول اثرات متقاطع
- ۱۲۱ گفتار سوم: شیوه ترسیم نظام واره مسائل

- ۱۳۳ فصل پنجم: وضعیت شناسی مسئله
- ۱۳۵ گفتار اول: روند، گستره و دامنه زمانی مسئله
- ۱۳۶ گفتار دوم: فراگیری و گستره مکانی مسئله
- ۱۳۶ گفتار سوم: عمق مسئله
- ۱۳۶ گفتار چهارم: مقایسه وضعیت مسئله با آمارهای جهانی یا کشورهای مشابه
- ۱۳۷ گفتار پنجم: ترسیم وضعیت مطلوب و سیاست های کلان نظام در مورد مسئله
- ۱۴۰ گفتار ششم: پیشینه حاکمیتی
- ۱۴۱ گفتار هفتم: پیشینه علمی مسئله

- ۱۴۳ فصل ششم: شناسایی و اولویت بندی علل بروز مسئله
- ۱۴۸ گفتار اول: روش موضوعی
- ۱۵۷ گفتار دوم: روش استخوان ماهی (ایشیکاوا)
- ۱۵۸ گفتار سوم: ترسیم شبکه علیت
- ۱۵۸ گفتار چهارم: روش پنج چرا
- ۱۵۹ گفتار پنجم: تحلیل لایه ای علت ها
- ۱۶۵ گفتار ششم: روش های اولویت بندی علل

پیشگفتار

دگرگونی‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در جهان معاصر چنان باشتاب است که غفلت از زمینه‌ها، مسائل، عوامل و بازیگران آن‌ها، به سرعت پیامدهای نامطلوبی در سطح جامعه و نهادهای حاکمیتی در پی خواهد داشت؛ از این رو اتخاذ رویکرد علمی در شناسایی و حل مسائل در دنیای امروز جایگاه تعیین‌کننده‌ای دارد؛ به‌ویژه آن‌که حوزه‌های دانشی گوناگون، درهم‌تنیده شده‌اند و نگاه تخصصی و روشمند، ارزشی دوچندان یافته است.

شرح وظایف سازمان بازرسی کل کشور طبق اصل یکصد و هفتاد و چهارم قانون اساسی، حوزه‌های متنوعی را شامل می‌گردد که به‌طور کلی شامل نظارت بر حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین در نهادهای اداری و اجرایی می‌شود و لازم است برای نظارت و بازرسی، مسائل کشور را شناسایی کرده و از فساد در حوزه‌های گوناگون پیشگیری کند. برای به انجام رساندن کامل این وظایف، گریزی از نگاه علمی و پژوهش مسئله‌محور با رویکرد راهبردی نیست.

سازمان بازرسی کل کشور بر آن است با الهام از منویات مقام معظم رهبری و با در پیش گرفتن شیوه‌های علمی، مسائل کشور را شناسایی کند و در گام دوم انقلاب اسلامی از تکرار روش‌های نادرست در مسیرهای کم‌بازده بپرهیزد و مسیری روشن، کاربردی، زودبازده و در عین حال راهبردی برای حل مسائل کشور اسلامی‌مان برای مدیران، بازرسان و کارشناسان این سازمان و سایر نهادهای نظارتی بگشاید. کتاب حاضر یکی از نخست کوشش‌ها در کشورمان برای جهت‌دهی بررسی‌ها از سویی برای

حل مسائل کشور و روشمند کردن جمع‌آوری مسائل و اولویت‌بندی آن‌هاست و از سویی دیگر پیش نهادن قالب‌های نظارت و بازرسی است.

بجاست از معاونت راهبردی و مدیریت منابع سازمان بازرسی کل کشور برای دغدغه‌مندی و نیازسنجی چنین اثری قدردانی کنیم. همچنین از نویسنده محترم کتاب، جناب آقای دکتر محمدتقی دشتی رئیس مرکز پژوهشی مبنا سپاس‌گزاریم که با نگاه علمی و کاربردی، زحمت نگارش کتاب را پذیرفتند. امیدواریم نظر لطف پروردگار متعال، به تلاش‌های دلسوزان کشور برگشت دهد و زمینه‌ساز رشد و تعالی روزافزون نظام مقدس جمهوری اسلامی شود.

حسن درویشیان

رئیس سازمان بازرسی کل کشور

www.ketab.ir